

Кравцов С.С., к. держ. упр.

Київський національний торговельно-економічний університет,
м. Київ, Україна
<https://scholar.google.com.ua/citations?user=y-tBSegAAAAJ&hl=ru>

БЕЗБАР'ЄРНИЙ ТУРИЗМ В УКРАЇНІ: ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ

В Україні станом на 1 січня 2015 р. загальна чисельність людей з інвалідністю (без урахування тимчасово окупованих територій Криму та м. Севастополя) становила 2 568 532 особи (або 5,98% у загальній структурі постійного населення країни [1]). Хоча це є свідченням величезного потенційного ринку для подорожей та туризму, він все ще залишається значною мірою недостатньо розвинутим, оскільки наявна проблема недоступності туристичних об'єктів та послуг, а також в певній мірі дискримінаційна політика відносно цієї категорії споживачів туристичних послуг.

Метою наукової роботи – визначення проблем розвитку безбар'єрного туризму в Україні та шляхи їх вирішення

Доступність має бути забезпечена по всьому ланцюжку туристичних послуг, зв'язки між туристичними об'єктами, послугами і розвагами повинні бути добре вивірені і злагоджені. Елементами ланцюжка туристичних послуг є система управління в сфері туризму; інформація для туристів і реклама (інформування, бронювання); міське середовище і архітектура; транспорт і транспортні термінали; проживання, харчування; культурні об'єкти (музеї, театри, кінотеатри, і ін.). В Україні не створено дієвого механізму державної підтримки безбар'єрного туризму й в основному його розвиток проявляється в локальних ініціативах, і трактується як туризм для осіб з обмеженими можливостями, а саме осіб з інвалідністю (в основному обмежується «візочниками»). Організацією безбар'єрного туризму в Україні займаються різні інституції – реабілітаційні установи, громадські та церковні організації, бюро подорожей, навчальні заклади. Серед громадських організацій (ГО), які надають інформацію щодо організації туризму для неповносправних осіб в Україні – ГО «Зелений хрест» (м. Львів), ГО інвалідів зору «Дивосвіт» (м. Ужгород), ГО «МАРТ» (м. Чернівці), ГО інвалідів «СЛІД», ГО людей з обмеженими можливостями «День» та ін. Але,

як виявив аналіз цього питання, зазначені організації не мають широкої реклами, та лише деякі з них мають власні веб-сайти та, на жаль, навіть на цих сайтах бракує інформації про доступні тури, подорожі, екскурсії та інші послуги.

В табл. 1 наведено запропоновані напрями вирішення проблем розвитку безбар'єрного туризму.

Таблиця 1

Напрями вирішення проблем розвитку безбар'єрного туризму

Рівні здійснення	Конкретні дії
Держава та місцеві органи влади	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розроблення власних державних веб-сайтів відповідно до міжнародних стандартів доступності (стандарт WAI, мета якого – зробити вміст інтернету доступним всім користувачам, в тому числі користувачам з обмеженими можливостями). 2. Створення Програми розвитку безбар'єрного туризму в Україні, а також створення нормативно-правової бази щодо унормування певних вимог до безбар'єрного простору, регулювання та контролю за їх виконанням. 3. Часткове фінансування подорожей для людей з обмеженими фізичними можливостями, а також імплементація міжнародних стандартів. 4. Видання та поширення рекомендацій щодо облаштування об'єктів туристичної інфраструктури з дотриманням вимог.
Туроператори та туристичні агентства	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розроблення унікальних маршрутів, дозвіллевих та анімаційних програм та заходів для людей з обмеженими можливостями. 2. Консультація людей з обмеженими життєвими можливостями щодо доступних міст, культурних об'єктів, транспорту, готелів і т. д. 3. Надання доступної, вивіреної, чіткої інформації щодо доступних об'єктів інфраструктури та культурних об'єктів.
Громадські організації	<ol style="list-style-type: none"> 1. Створення пошукової системи, яка пропонує доступний засіб бронювання готелів, спеціально розроблений для забезпечення повного самодостатнього онлайн-бронювання для людей з візуальною, моторною, чуттєвою та інтелектуальною недостатністю. 2. Професійна орієнтація людей з обмеженнями по здоров'ю, шляхом проведення екскурсій до музеїв середніх і вищих навчальних закладів. 3. Створення карт доступності місць для інвалідів-візочників.
Постачальники послуг	<ol style="list-style-type: none"> 1. Впровадження політики надання послуг за принципом справедливості (недискримінаційній основі). 2. Забезпечення безпечної, зручної та економічної транспортної та іншої інфраструктури, пов'язаної з туризмом.

Таким чином, широкий спектр проблем розвитку безбар'єрного туризму свідчить про необхідність посиленої уваги з боку держави й суспільства. Націлившись в діяльності на дану категорію туристів туроператори отримають можливість обслуговувати великий і все більш зростаючий ринок.

1. Інформація щодо чисельності осіб з інвалідністю за даними 2011–2016 рр. [Електронний ресурс] : [Веб-сайт] // Фонд соціального захисту інвалідів. – Режим доступу : <http://www.ispf.gov.ua/ShowPage.aspx?PageID=263> (дата звернення: 20.11.2018)